

Egyszer volt Budán kutyavásár

(magyar népmese)

Egyszer esett meg az a csuda, hogy kutyavásár volt Budán. Elmesélem nektek, miképpen történt.

Egyszer Mátyás király álruhát húzott díszes gúnyájára, hogy el tudjon vegyülni a nép között. Vándorútja során egyszer egy szántóföld mellé ért.

Látja ám, hogy egy szegény parasztember szántja a földjét, s nógatja két kehes gebéjét az eke szarva mögül. Szerencsétlen párák alig bírták húzni a nehéz vasszerszámot. Úgy erőlködtek, hogy majd belepusztultak a keserves munkába. A szegény ember kedves szóval biztatta őket, de a kemény tarlón alig haladtak a reszketeg lovak.

Megállt Mátyás, s nézte egy darabig a két gebe erőlködését, mígnem észrevette, hogy a szomszédos földön egy módosabb gazda dolgozik nyolc ökrével. Az ám, milyen délceg, felhizlalt jószágok voltak ezek! Csak úgy szelték a barázdákat a földbe. A gazdag ember pedig elégedetten ballagott mögöttük.

Gondolt egyet a király, ő bizony odamegy a gazdához, hátha megesik a szíve a szegény emberen.

– Jó napot, gazduram! Nem látja amott azt a szegény embert, hogy kínlódik a girhes lovaival? Ugyan, adjon már neki két ökröt addig, míg a szántást be nem fejezi, mert a gebéi nem sokáig bírják már!

– Ugyan, mit képzelsz kend!? – nevetett a gazda. – Szerezzen neki a kutya, s majd lesz neki is! Szántson csak mindenki azzal a jószággal, ami hozzá való, s amit megérdemel!

Na, erre a gőgös beszédre már Mátyás sem szólt semmit, csak odaballagott a szegény paraszthoz, s így köszöntötte:

– Adjon isten jó napot, földi!

– Fogadj isten, fiam! – köszöntötte a szegény ember, azzal megállította lovait.

– Ide nézz, jó öreg, mutatok neked valamit, de el ne áruld magad meglepetésedben! – azzal széthúzta köpenyét, s alatta megcsillant fényes királyi ruhája.

– Fogd ki ezt a két girhes lovat az eke elől, nyúzd meg őket, s add el a bőrüket a piacon! Ami pénzt kapsz, mindért vegyél kutyát, ahányat csak össze tudsz szedni a faluban! Hajtsd fel aztán ezeket Budára, a nagy vásárba! Fogadd meg a tanácsomat, s tegyél úgy, ahogy mondtam, a többi legyen az én dolgom! – mondta, majd el is köszönt a parasztembertől.

A szegény ember úgy is tett, ahogyan a király megkívánta. Eladta a lovait, majd az érte kapott pénzért vett egy falka kutyát. Elindult aztán nagy csaholás, ugatás közepette Budára, a vásárba.

Amint a várba értek, jelentették azonnal a királynak, hogy megérkezett egy csapat szedett-vedett kutyával a parasztember. Erre várt csak Mátyás, elindult a főurak kíséretében a vásárba, s a kutyákhoz vezette őket.

– No, uraim, nézzék ezeket a szép ebeket! Ezentúl ez lesz a divat a főúri várakban, vegyen hát ki-ki egyet magának! – mondta a király, majd odasúgta a szegény embernek: – Aztán jól megkérje az árát ezeknek a kutyáknak, öreg!

Mit volt mit tenni, a nagyurak kénytelenek voltak a király kedvére tenni, így hát nekiálltak alkudozni a koszos ebekre. Egymást licitálták felül egy-egy kutya megszerzésében.

Hamar tele lett az erszénye a szegény embernek, s a király elégedetten engedte útjára.

– Most aztán eredj, öreg, s meséld el odahaza mindenkinek, hogy milyen nagy becsben tartják Budán a kutyákat, milyen nagy ára van a piacon!

Hazament a szegény ember, a kutyák árából pedig vett magának négy szép ökröt. Meglátta ezt a gazdag szomszéd, s irigykedve gondolt a szegény ember szerencséjére. Több se kellett neki, eladta még aznap az ökreit, s az áruból felvásárolta nem csak a falu, de a környék összes kutyáját.

Elindult hát a gazda is Budára, s egész úton azt számolgatta magában, mennyi pénzt fog ő kapni ezért a temérdek kutyáért. Elképzelte, hány zsákra való aranyat hoz haza, s mekkora nagy földet, s mennyi jószágot vehet ezen magának.

Amint beért a vásárba, keresett egy nagy területet, ahol a kutyáival együtt letelepedhetett, s várta, hogy mikor érkeznek meg a főurak a királlyal együtt kutyanézőbe. De bizony azt várhatta! Már esteledett, de egyetlen ebet sem tudott eladni. A kutyák nem ettek reggel óta, vonyítottak, csaholtak, felverték az egész várat. Sok közülük elszabadult, felborogatták a vásárosok állványait, sátrait, összetörték az edényeiket, megették az ennilójukat. Úgy felfordult az egész piac, akkora lármát csaptak a kutyák és a kofák, hogy végül Mátyásnak is a fülébe jutott a dolog.

Odament tehát a gazda elé, s így szólt:

– Hazaviheted a kutyáidat, itt aztán senki sem veszi meg őket. Jól jegyezd meg, gazduram, csak egyszer volt Budán kutyavásár!

Azzal a király parancsára a hajdúk elkergették a gazdát kutyáival együtt. Így járt pórul Budán a fősvény gazdag ember.